



**MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING**

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Ministeriet for Børn,
Undervisning og Ligestilling
Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
www.uvm.dk

10-11-2016

I forbindelse med behandlingen af (L 36) Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler (styrkelse af kvaliteten på de frie grundskoler m.v.) har udvalget i brev af 28. oktober 2016 efter ønske fra Carolina Magdalena Maier (ALT) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 20:

”Vil ministeren redegøre for forskellen på begrebet ”demokratisk dannelse” og begrebet ”medborgerskab” og begrunde valget af førstnævnte?”

Svar:

Ved forslaget om at præcisere bestemmelsen i friskoleloven om frihed og folkestyre, således at bestemmelsen skal indeholde en pligt for skolerne til at udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse, er der primært lagt vægt på forholdet til folkeskoleloven, lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om folkehøjskoler.

Begrebet demokratisk dannelse fremgår ikke udtrykkeligt af folkeskoleloven. Det følger imidlertid af bemærkningerne til lovforslag nr. L 170 af 1. marts 2006, at folkeskoleloven bl.a. har til formål at udvikle elevernes forståelse og ansvarsfølelse for andre mennesker som aktiv deltager i et demokratisk samfund, ligesom folkeskolen skal udvikle eleverne til at have en åben og tolerant holdning over for andres meninger og holdninger. Det følger endvidere af folkeskolelovens § 1, stk. 1, at folkeskoleloven bl.a. skal fremme den enkelte elevs alsidige udvikling, ligesom folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i samfundet med frihed og folkestyre, jf. folkeskolelovens § 1, stk. 3. Folkeskolens virke skal derfor ifølge lovens § 1, stk. 3, være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Det forudsættes derfor således i folkeskoleloven, at folkeskolen skal udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse.

Begrebet demokratisk dannelse er allerede anvendt i lov nr. 1076 af 8. juli 2016 om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1076 af 8. juli 2016 og lov nr. 1605 af 26. december 2014 om folkehøjskoler.

Efter disse love er skolerne forpligtet til at tilbyde undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Hovedsigtet om demokratisk dannelse understreger ifølge bemærkningerne til det lovforslag, som ligger til grund for bestemmelserne i de pågældende love, jf. lovforslag nr. L 221 af 5. april 2006, opgaven i at fastholde og udvikle en proces, der fører frem mod demokrati. Det markerer, at det er skolernes opgave at danne sine elever og kursister til engagerede medborgere med lyst og evne til at være aktive i et demokratisk samfund. Begrebet vedrører både undervisningens emner og kursernes tilrettelæggelse.

Der er efter min opfattelse en så stor grad af sammenfald mellem betegnelserne ”demokratisk dannelse” og ”medborgerskab”, at der i mine øjne ikke er fornøden anledning til at overveje anvendelse af sidstnævnte.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby